

REMISSVAR
Ku02019/01349/CSM
2019-10-31

Remissvar av departementsskrivelsen Långsiktighet och stadga i arbetet framåt - en myndighet för romska frågor (Ds2019:15)

Göteborgs rättighetscenter- mot diskriminering (GRC) lämnar härmed sina synpunkter på ovanstående remiss.

Om Göteborgs rättighetscenter mot diskriminering

Göteborgs rättighetscenter – mot diskriminering (GRC) är en antidiskrimineringsbyrå för västra Sverige. GRC verkar för alla människors lika rättigheter och möjligheter oavsett etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, kön, könsidentitet eller könsuttryck, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller ålder. Vår vision är ett samhälle präglad av mångfald och respekt, fritt från förtryck, fördomar och diskriminering.

Vi erbjuder kostnadsfri juridisk rådgivning och hjälper personer som utsatts för diskriminering. GRC håller även utbildningar, deltar i samhällsdebatten och bildar opinion om likabehandling och diskriminering. GRC arbetar genom att synliggöra samhällsnormer som skapar diskriminering, samt även genom att visa hur olika maktstrukturer samverkar och förstärker varandra.

Göteborgs rättighetscenter mot diskriminering är en ideell förening uppbyggd av flera medlemsorganisationer. Enskilda personer kan också bli stödmedlemmar. GRC får ekonomiska bidrag från Göteborgs Stad och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF).

Remissvaret

Inledningsvis vill vi säga att vi svarar utifrån vårt perspektiv som antidiskrimineringsbyrå. Våra medlemsorganisationer representerar de sju diskrimineringsgrunderna och vi ingår också i nätverk där dessa grupper finns representerade, däribland den nationella minoriteten romer. Vi arbetar utifrån Diskrimineringslagen (2008:567), både det som faller innanför lagen, men också det strukturella som ofta hamnar utanför lagen.

GRC håller med om utredningens övergripande bedömningar att de insatser som hittills genomförts och planerats för att den nationella minoriteten romer skall åtnjuta de mänskliga rättigheterna inte räcker till. Vi tror också att det krävs kraftigare åtgärder för att intentionerna och ambitionerna i den nationella strategin för romsk inkludering (skr. 2011/12:56) skall kunna förverkligas.

Utredningen beskriver att utredaren har träffat olika delar av den nationella minoriteten romer för att inhämta synpunkter och erfarenheter. Vi har förstått att det har varit låg representation vid dessa möten och tillfällen vilket gör att utredaren riskerar att inte ha fått med sig alla perspektiv. Det är också problematiskt att utredningen lutar sig mot vitboken och kommissionen mot antiziganisms utlåtande som också de fått kritik för dålig representation.

Utredningen innehåller få förslag på vad myndigheten konkret ska göra. Vi ställer oss frågande till om det beror på för låg kunskap om vad communityn egentligen har behov av, och är också tveksamma till om det är lämpligt att inrätta denna myndighet så som läget ser ut just nu.

Om myndigheten ändå kommer att inrättas har vi följande synpunkter:

Utredningens förslag att myndigheten skall inrättas som en nämndmyndighet under en värmyndighet, myndigheten för minoritetsfrågor, blir svårt att förhålla sig till då den utredningen inte ska lämnas in förrän april 2020. Detsamma gäller den föreslagna MR-institutionen som inte heller har utretts färdigt. Det blir svårt att förstå hur den föreslagna myndigheten för romska frågor skall passa in i en infrastruktur som inte är färdig ännu.

Detta påverkar också vilket mandat myndigheten kan ha och vilka befogenheter myndigheten får. Redan idag finns myndigheter som har i uppdrag att samla och sprida information om nationella minoriteter, däribland den nationella minoriteten romer. Likaså att arbeta mot diskriminering och antiziganism. Avgränsningen gentemot andra myndigheters uppdrag behöver tydliggöras. Detta gäller även funktioner som uppföljning, övervakning och tillsyn.

Som antidiskrimineringsbyrå driver vi enskilda ärenden för personer som upplever sig diskriminerade i samhället. Vi har alldeles för få resurser för att kunna driva ärenden i den omfattning som vi tror behövs och ser med oro att de myndigheter som föreslås inom området mänskliga rättigheter inte skall ta upp och driva ärenden för enskilda. Möjligheten till upprättelse är väldigt liten såsom det ser ut i samhället idag. Den nationella minoriteten romer behöver också

stöd i att driva ärenden som inte alltid rör diskrimineringslagen, där hade den föreslagna myndigheten kunnat spela en mer aktiv roll än vad som föreslås av utredningen.

Något vi saknar i utredningen är ett förslag att myndigheten ska ha en expertroll. Om representationen blir så bred som föreslås samt att myndigheten skall vara en kunskapsbank, borde rimligtvis myndigheten kunna ha en sådan roll.

Det saknas också ett intersektionellt perspektiv i utredningen. Vikten av att stärka romers egenmakt och att involvera kvinnor och barn tas upp, vilket är bra. Vi tycker dock att även de övriga diskrimineringsgrunderna bör finnas med som perspektiv.

Det är också viktigt att säkerställa att olika delar av den nationella minoriteten romer inkluderas i arbetet med myndigheten såsom utredningen föreslår. Svårigheterna att involvera communityn brett redan i utredningen illustrerar komplexiteten i arbetet. För att en myndighet av det här slaget skall få legitimitet och skapa trovärdighet behöver en bred representation säkerställas.

GRC tillstyrker förslaget att inrätta en myndighet för romska frågor med tanke på att det saknas långsiktighet och stadga i arbetet med romsk inkludering och säkerställandet av minoriteten romers mänskliga rättigheter. Ovanstående synpunkter behöver dock tas hänsyn till och utredas vidare innan förslaget implementeras.

Göteborg 2019-10-31

Annika Lindström, Verksamhetsledare
Göteborgs rättighetscenter mot diskriminering